

**ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ
«УКРАЇНА»
КАРПАТСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПІДПРИЄМНИЦТВА**

КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор

_____ В. С. Чопей

«_____» _____ 2020 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ДЕОНТОЛОГІЯ»

_____ ОК 1.10. Деонтологія

(шифр і назва навчальної дисципліни)

освітня програма _____ Соціальна робота

(назва освітньої програми)

освітнього рівня _____ Бакалавр (перший рівень вищої освіти)

(назва освітнього рівня)

галузь знань _____ 23 Соціальна робота

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність(ності) _____ 231 Соціальна робота

(шифр і назва спеціальності(тей))

Спеціалізація(ї) _____ Соціальна педагогіка і практична психологія

(назва спеціалізації)

інститут, філія, факультет, коледж _____ Карпатський інститут підприємництва

(назва навчально-виховного підрозділу)

Обсяг, кредитів: _____ 90 год, 3 кредити

Форма підсумкового контролю: _____ екзамен

Хуст – 2020

**ІНФОРМАЦІЯ
ПРО ВИКЛАДАЧА ТА ДОПОМІЖНИХ ОСІБ**

Викладач	<i>Шинкар Іван Петрович, завідувач кафедри соціальної роботи, кандидат філологічних наук</i>
Асистент викладача	—
Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання	—
Профайл викладача	
Профайл асистента	—
Канали комунікації	<i>Телефон деканату: +380680927063 Телефон викладача: +380973702080 Електронна пошта: anja.shynkar@ukr.net Вайбер: Кабінет (електронний кабінет):</i>
Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу http://vo.ukraine.edu.ua/ за адресою	<i>Посилання на курс: https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=3540</i>

Зміст

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
1.1. Передреквізити навчальної дисципліни.....	6
1.2. Постреквізити навчальної дисципліни.....	6
2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	
3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ.....	8
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	11
4.1. Анотація дисципліни.....	11
4.2. Структура навчальної дисципліни.....	13
4.2.1. Тематичний план.....	13
4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни.....	18
4.3. Форми організації занять.....	19
4.3.1. Теми семінарських занять.....	19
4.3.2. Теми практичних занять.....	19
4.3.3. Теми лабораторних занять.....	19
4.3.4. Індивідуальні завдання.....	20
4.3.5. Індивідуальна навчально-дослідна робота.....	21
4.3.6. Теми самостійної роботи студентів.....	24
5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	29
5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.....	29
5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.....	29
5.3. Інклюзивні методи навчання.....	29
6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	31
6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів.....	32
6.2. Система оцінювання роботи студентів/аспірантів упродовж семестру.....	32
6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS.....	33
6.4. Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS.....	33
6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS.....	34
6.6. Розподіл балів, які отримують студенти.....	34
6.7. Орієнтовний перелік питань до екзамену (заліку).....	35
7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	43
7.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для студентів з інвалідністю.....	43

7.2. Глосарій (термінологічний словник).....	44
7.3. Рекомендована література.....	50
7.4. Інформаційні ресурси.....	50
8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	
ДИСЦИПЛІНИ.....	52
Політика навчального	
курсу.....	53

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальний обсяг кредитів – 3	Галузь знань <u>23 «Соціальна робота»</u> (шифр і назва)	Вид дисципліни <u>обов'язкова</u> (обов'язкова* чи за вибором студента)	
	Спеціальність <u>231 Соціальна робота</u> (шифр і назва)	Цикл підготовки _____ (загальний чи професійний)	
Модулів – 1	Спеціалізація <u>Соціальна робота</u> (назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)	Мова викладання, навчання та оцінювання: <u>українська</u> (назва)	Семестр	
Загальний обсяг годин – 90		5-й	5-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 6	Освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>бакалавр</u>	24 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		8 год.	2 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		46 год.	70 год.
		Індивідуальні завдання: 10 год.	
Вид семестрового контролю: іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 42 до 46;

для заочної форми навчання – 18 до 70;

1.1. Передреквізити навчальної діяльності

Для успішного засвоєння навчальної дисципліни необхідно володіти знаннями, вміннями, компетентностями середньої загальної освіти не нижче середнього рівня знань, основами: культури спілкування, загальносвітовими цінностями розвитку соціальних систем, розумінням необхідності збереження навколишнього природного середовища. Бути адаптованим до вимог навчання у ЗВО.

Дисципліни, вивчення яких обов'язково передус цій дисципліні: «Шкільний курс етики», «Історія України», «Історія української культури».

1.2. Постреквізити навчальної діяльності

Результатом вивчення даної дисципліни є сформований фахівець, здатний осмислити і ефективно вирішувати складні проблеми сучасності застосовуючи креативні підходи і нестандартні рішення.

Дисципліна «Деонтологія» з розвинутим внутрішнім понятійним апаратом у сьогоденні тісно пов'язана із системою знань з історії культури, соціології, психології, культури усного та писемного мовлення.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: Засвоєння студентами компетентностей, знань і вмінь, моральних основ соціальної роботи.

Завдання:

Засвоїти передбачений навчальною програмою обсяг знань, набути компетентностей, вмінь і навичок та навчитися застосовувати їх у майбутній професійній діяльності.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути

компетентностей:

1. реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенство права, права і свободи людини і громадянина в Україні, необхідність збереження навколишнього природного середовища. Діяти соціально, відповідально та свідомо;
2. спілкуватися державною мовою усно і письмово;
3. розуміти предметну область професійної діяльності і бути здатним до пошуку та обробки інформації з різних джерел задля прийняття найоптимальнішого рішення;
4. виявляти, ставити та вирішувати проблеми, застосовуючи набуті знання у практичній діяльності;
5. зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства;
6. знати і розуміти нормативно-правову базу соціальної роботи, організацію та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб;

7. виявляти, соціально інспектувати та оцінювати потреби вразливих категорій громадян, у тому числі тих, які опинились у складних життєвих обставинах;
8. співпрацювати в міжнародному середовищі та розпізнавати міжкультурні проблеми у професійній практиці;
9. надавати допомогу та підтримку клієнтам із урахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей;
10. оцінювати результати та якість професійної діяльності у сфері соціальної роботи;
11. моделювати стійке сприятливе соціальне середовище для маргінальних і маломобільних груп населення, зокрема людей з інвалідністю і людей похилого віку, взаємодіючи гуманістично, педагогічно на основі особистісно орієнтованого підходу;
12. професійно співробітничати в умовах інклюзивного соціального й освітнього середовища;
13. комунікувати з особами з інвалідністю, людьми з особливими освітніми потребами;

знати:

- предмет, мету та завдання дисципліни;
- моральні основи соціальної роботи, професійну етику соціального працівника – теоретичний і практичний аспект (вітчизняний і світовий досвід);
- методологічні засади аналізу моралі як соціального феномена в структурі сучасного суспільства;
- етичні принципи та цінності соціальної роботи;
- етичні ролі та функції соціальних працівників;
- деонтологію та її застосування в окремих видах соціальної роботи;
- особистість соціального працівника (теоретико - етичний і практичний аспект);
- професійне спілкування як основу етичних принципів та цінностей

соціальної роботи;

- етику взаємовідносин з клієнтами;

вміти:

- застосовувати одержані знання в практичній діяльності;
- диференціювати етику і етику соціального працівника;
- з'ясовувати зміст і смисл моральних цінностей та проблем, які розвивають культуру етичного мислення та стимулюють власний духовно-моральний пошук;
- відрізняти специфіку деонтології соціального працівника від специфіки іншої професійної діяльності;
- обґрунтовувати моральні аспекти соціальної роботи з неповнолітніми, людьми похилого віку та з фізичними і психічними проблемами;
- оцінювати професію соціального працівника з моральної точки зору за двома факторами: 1) за об'єктивною відповідністю і корисністю професії суспільному розвитку; 2) за моральним впливом професії на людину;
- застосовувати мораль у специфічних умовах всіх сфер професійної діяльності соціального працівника; встановлювати межі між “дозволеним” і “недозволеним”;
- розглядати моральні норми відповідно до нормативно-етичного ідеалу професійної діяльності соціального працівника;
- розрізняти моральні відносини: (соціальний працівник – людина, що потребує допомоги), до колег, до суспільства.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Анотація дисципліни

У соціальній роботі мораль і моральність соціального працівника має визначальне значення.

Розглядаючи соціальну діяльність людини, її спілкування з клієнтами соціальних служб крізь призму етичних норм і цінностей, можна зрозуміти важливість етики ділового спілкування як соціального працівника з клієнтом, так і з колегами.

Процес надання соціальної допомоги є процесом спільної ділової діяльності або ділового спілкування.

Кожна людина є особистістю з позитивними й негативними рисами.

Якщо розглянути узагальнено, то кожна сфера життя і діяльності людини має певну специфіку.

Тому постає питання про визначення моральних передумов, що впливають на ділові стосунки між людьми. У процесі спільної діяльності й ділового спілкування формується етика ділового спілкування як сукупність цінностей і норм.

Ці цінності і норми орієнтують і регулюють дії як соціального працівника, так і клієнта.

Модуль 1

Змістовий модуль 1.

Тема 1.1. Предмет, мета та завдання курсу, моральні основи соціальної роботи.

Змістовий модуль 2.

Тема 2.1. Етичні принципи та цінності соціальної роботи.

Змістовий модуль 3.

Тема 3.1. Деонтологія та її застосування в окремих видах соціальної роботи.

Міжпредметні зв'язки:

Навчальна дисципліна тісно пов'язана з такими навчальними дисциплінами як: Етика, Культура ділового спілкування, Міжкультурні комунікації у соціальній роботі, Психологія, Соціологія і ін.

4.2 Структура навчальної дисципліни

4.2.1 Тематичний план

№ теми з/п	Назва теми	Кількість годин													
		денна форма							заочна форма						
		усього	у тому числі						усього	у тому числі					
			л	с	п	лаб	інд	с.р.		л	с	п	лаб	інд	с.р.
Модуль 1															
Змістовий модуль 1															
1.1	Предмет, мета та завдання курсу, моральні основи соціальної роботи	18	8		2		2	6	14	2				2	10
	Модульний контроль														
Змістовий модуль 2															
2.1	Етичні принципи та цінності соціальної роботи.	40	8		4		4	24	38	2	2			4	30
	Модульний контроль														
Змістовий модуль 3															
3.1	Деонтологія та її застосування в окремих видах соціальної роботи.	30	8		2		4	16	36	2				4	30
	Модульний контроль														
	Разом за I семестр	88	24		8		10	46	88	6	2			10	70
	Разом з дисципліни	88	24		8		10	46	88	6	2			10	70

4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни Деонтологія

Разом: 90 год., лекції – 24 год., практичні заняття – 8 год., індивідуальні завдання – 10 год., самостійна робота – 46 год., підсумковий контроль – 2 год.

4.3. Форми організації занять

4.3.1. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1.1. Предмет, мета та завдання курсу, моральні основи соціальної роботи	2
2	Тема 2.1. Етичні принципи та цінності соціальної роботи	4
3	Тема 3.1. Деонтологія та її застосування в окремих видах соціальної роботи	2

4.3.2. Індивідуальна навчально-дослідна робота (навчальний проект)

Індивідуальна навчально-дослідна робота (ІНДР) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентами ІНДР прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- ✓ конспект із теми (модуля) за заданим планом (2 бали);

- ✓ конспект із теми (модуля) за планом, який студент розробив самостійно (**3 бали**);
- ✓ анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки (**3 бали**);
- ✓ повідомлення з теми, рекомендованої викладачем (**2 бали**);
- ✓ повідомлення з теми (без рекомендації викладача): сучасні відкриття з теми, аналіз інформації, самостійні дослідження (**3 бали**);
- ✓ дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе (**5 балів**).
- ✓ дослідження з тематики дисципліни у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу) – **15 балів**.

Орієнтовна структура ІНДЗ – дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

4.3.3. Тематика індивідуальної навчально-дослідної роботи студента

1. Світоглядна культура і національна свідомість як теоретичні основи розвитку моралі в структурі сучасного суспільства.
2. Суть та зміст поняття “мораль”.
3. Найважливіші етичні концепції, на які може спиратися соціальний працівник у своїй роботі.
4. Характеристика принципів встановлення професійних меж.
5. Обґрунтувати типології потреб і окреслити проблеми клієнтів.
6. Соціальний працівник у конфліктних і екстремальних ситуаціях.
7. Історія становлення етики соціальної роботи в європейських країнах

4.3.4. Критерії оцінювання ІНДР (дослідження у вигляді реферату)

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	2 бали
2.	Складання плану реферату	1 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень у логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання	5 балів
4.	Дотримання правил реферування наукових публікацій	2 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	3 бали
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел, посилання	2 бали
Разом		15 балів

Оцінка за ІНДЗ у вигляді реферату: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
24 – 30 та більше	відмінно	5	A	відмінно
16 – 23	добре	4	BC	добре
8 – 15	задовільно	3	DE	задовільно
0 – 7	незадовільно	2	FX	незадовільно з можливістю повторного виконання

4.3.5. Теми самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1.1. Предмет, мета та завдання курсу, моральні основи соціальної роботи	6
2	Тема 2.1. Етичні принципи та цінності соціальної роботи	24
3	Тема 3.1. Деонтологія та її застосування в окремих видах соціальної роботи	16

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

– *словесні:* лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;

– *наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація;

– *практичні:* вправи.

2. За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів із книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

5.3. Інклюзивні методи навчання

1. Методи формування свідомості: бесіда, диспут, лекція, приклад, пояснення, переконання.
2. Метод організації діяльності та формування суспільної поведінки особистості: вправи, привчання, виховні ситуації, приклад.
3. Методи мотивації та стимулювання: вимога, громадська думка. Вважаємо, що неприпустимо застосовувати в інклюзивному вихованні методи емоційного стимулювання – змагання, заохочення, переконання.
4. Метод самовиховання: самопізнання, самооцінювання, саморегуляція.
5. Методи соціально-психологічної допомоги: психологічне консультування, аутотренінг, стимуляційні ігри.
6. Спеціальні методи: патронат, супровід, тренінг, медіація.
7. Спеціальні методи педагогічної корекції, які варто використовувати для цілеспрямованого виправлення поведінки або інших порушень, викликаних спільною причиною. До спеціальних методів корекційної роботи належать: суб'єктивно-прагматичний метод, метод заміщення, метод "вибуху", метод природних наслідків і трудовий метод.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Навчальна дисципліна оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 1 модуля.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою в кожному семестрі окремо.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- іспити;
- стандартизовані тести;
- наскрізні проекти;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- розрахункові роботи;
- завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в

	обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

6.2. Система оцінювання роботи студентів упродовж семестру

Вид діяльності студента / аспіранта	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль ...		Модуль n	
		кількість одиниць	а кількість	кількість одиниць	а кількість	кількість одиниць	а кількість
I. Обов'язкові							
1.1. Відвідування лекцій	1						
1.2. Відвідування семінарських і практичних занять	1						
1.3. Робота на семінарському і практичному занятті	10						
1.4. Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10						
1.5. Виконання завдань для самостійної роботи	10						
1.6. Виконання модульної роботи	25						
1.7. Виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ)	30						
Разом		-		-		-	

Максимальна кількість балів за обов'язкові види роботи: 50							
II. Вибіркові							
Виконання завдань для самостійного опрацювання							
2.1. Складання ситуаційних завдань із різних тем курсу	5						
2.2. Огляд літератури з конкретної тематики	5						
2.3. Складання ділової гри з конкретним прикладним матеріалом з будь-якої теми курсу	5						
2.4. Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу	10						
2.5. Участь у науковій студентській конференції	5						
2.6. Дослідження українського чи закордонного досвіду	5						
Разом		-		-		-	
Максимальна кількість балів за вибіркові види роботи: 10							
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 60							

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
54 – 60 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
45 – 53	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
36 – 44	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
21 – 35	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 20		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.4. Оцінка за іспит: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
36 – 40 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
30 – 35	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
24 – 29	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
14 – 23	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 13		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
--------------------------------	-------------------------------	-----------------------

		екзамен	залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	<i>зараховано</i>	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	<i>не зараховано</i>	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.6. Орієнтовний перелік запитань до іспиту

1. Основна мета та завдання етики соціальної роботи.
2. Етичні проблеми соціальної роботи.
3. Запровадження етики соціальної роботи в Київській Русі.
4. Моральні основи соціальної роботи.
5. Специфіка прояву добра і зла в діяльності соціальних служб.
6. Моральний обов'язок соціальних працівників.
7. Совість як категорія професійної етики.
8. Професійна честь та гідність соціального працівника.
9. Гуманізм соціального працівника. Егоїзм і альтруїзм.
10. Простота і скромність соціального працівника.
11. Ввічливість і тактовність.
12. Медична деонтологія.
13. Роль педагогіки в соціальній роботі.
14. Основні напрями соціальної роботи в школах України.
15. Етика взаємовідносин з клієнтом.
16. Етика партнерських стосунків між соціальними працівниками.
17. Етнонаціональні особливості етичних відносин у соціальній роботі.
18. Етика соціальної роботи з людьми похилого віку та інвалідами.
19. Моральні аспекти соціальної роботи з неповнолітніми.
20. Сімейно-шлюбні відносини як предмет етики соціальної роботи.
21. Моральні основи шлюбу та сім'ї.
22. Морально-психологічні фактори, що зміцнюють сім'ю.
23. Специфіка спілкування з жінками і дітьми, інвалідами, людьми похилого

- віку.
24. Соціальний працівник у конфліктних і екстремальних ситуаціях.
 25. Культура поведінки соціального працівника.
 26. Моральні норми як структурний компонент моралі.
 27. Професійний відбір соціальних працівників.
 28. Етика соціальної роботи як філософсько-соціальне вчення.
 29. Етичні проблеми становлення соціальної роботи в Україні.
 30. Особистісні характеристики соціального працівника.
 31. Історія становлення етики соціальної роботи в європейських країнах: Великобританії, Німеччині, Італії, Бельгії та ін.
 32. Вплив європейських етичних вчень на етику соціальної роботи в США.
 33. Соціум і моральна соціалізація. Соціальна справедливість і філантропія.
 34. Добро і зло, честь і гідність у соціальній роботі.
 35. Гуманізм, альтруїзм, моральна відповідальність.
 36. Чесність і правдивість. Емпатія.
 37. Простота і скромність. Ввічливість і тактовність. Доброта.
 38. Основні принципи і моральні норми професії соціального працівника.
 39. Етика економічної і соціально-побутової допомоги.
 40. Медична деонтологія.
 41. Деонтологія в соціальних закладах.
 42. Етичні проблеми взаємовідносин між соціальним працівником і клієнтом.
 43. Моральний релятивізм соціального працівника.
 44. Культура поведінки соціального працівника з клієнтом.
 45. Етичні і моральні норми при наданні соціальної допомоги.
 46. Індивідуальний підхід у процесі соціальної допомоги.
 47. Міжнародні норми поведінки соціальних працівників.
 48. Етика поведінки соціальних працівників по відношенню до клієнтів.
 49. Особливості етикету з клієнтами різної статі.
 50. Моральна відповідальність перед клієнтом, професією, колегами, перед суспільством.
 51. Вимоги до професійної поведінки соціального працівника в етичних кодексах різних країн світу.
 52. Шляхи і засоби формування морально-етичної культури працівників соціальних служб.
 53. Структура моральних норм соціальної роботи.
 54. Соціально-психологічна, психолого-педагогічна характеристика соціального працівника.
 55. Особливості застосування категорій деонтології в різних видах соціальної роботи.

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Робоча програма навчальної дисципліни
2. Опорний конспект лекцій, методичні вказівки;
3. Орієнтовна тематика реферативних досліджень;
4. Нормативні документи;
5. Запитання і завдання до іспиту; тощо.

7.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для студентів з інвалідністю

1. Вимоги до оформлення літератури в українській виданнях. ДСТУ 8302: 2015.
2. Рекомендований перелік стилів оформлення списку наукових публікацій у зарубіжних виданнях:
 - MLA (Modern Language Association) style.
 - APA-^{1,2} (American Psychological Association) style.
 - Chicago/Turabianstyle
 - Harvard style.
 - ACS (American Chemical Society) style.
 - AIP (American Institute of Physics) style.
 - IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers) style.
 - Vancouver style-¹.
 - OSCOLA.
 - APS (American Physics Society) style-¹.
 - Springer MathPhys Style-¹.
3. Презентація «APA (American Psychological Association) style».

Для інклюзивного навчання:

- методики диференційованого підходу до процесу навчання й оцінювання знань, умінь і здібностей студентів з інвалідністю;
- дистанційні програми навчання для студентів із проблемами слуху і порушеннями опорно-рухового апарату.
- наявність аудіовізуальних засобів навчання, спеціальної навчально-методичної літератури в електронному, друкованому, аудіовізуальному форматах для осіб з інвалідністю;
- дидактичні матеріали та засоби навчання осіб з інвалідністю для дистанційної та відкритої форм навчання.

7.2. Глосарій

Деонтологія — вчення про проблеми моралі і моральності, розділ етики.

Етика – наука про мораль та людське ставлення до моралі, що ґрунтується на духовному потенціалі складного і багатовимірного досвіду людства.

Етикет – норма культури, встановлений порядок поведінки людини в рамках певної соціальної групи.

Звичаї – неписані правила поведінки, форми регуляції діяльності людей, які відтворюються у суспільстві, соціальній спільності і є звичними для їх представників.

Культура – інтегральне явище, що відображає суспільне життя з боку цінностей, стандартів, норм, завдяки яким люди взаємодіють і розуміють одне одного.

Культурний релятивізм – підхід до оцінки мотивів поведінки і цінностей інших груп з позицій їх культури.

Мораль передусім є певною формою свідомості – сукупністю усвідомлюваних людьми принципів, правил, норм поведінки.

Моральність – втілення принципів моралі, правил і норм у реальній поведінці людей та стосунках між ними.

Мотив – внутрішній збудник діяльності людини.

Національна культура – сукупність символів, вірувань, цінностей, норм, зразків поведінки, які характеризують людську спільноту в тій чи іншій країні, державі.

Обряд – традиційна символічна колективна дія, яка супроводжує важливі моменти життя людини і суспільства, покликана сприяти зміцненню соціальних зв'язків.

Прогрес – вдосконалення, перехід від нижчих до вищих форм соціальної організації, зростання еволюційних можливостей суспільства.

Професійна культура – культура соціальних груп, що займаються професійною діяльністю.

Регрес – деградація, зниження рівня організації.

Референтна група – це реальна або уявлена соціальна група, яку індивід сприймає як еталон, з яким він співвідносить своє соціальне становище, поведінку та установки, і до якої він прагне потрапити.

Ритуал – вид обряду, який є формою складної символічної поведінки, що історично склалася, впорядкована система дій, яка покликана підкреслити особливу цінність і значимість для людини певних соціальних відносин або процесів.

Системна якість – надіндивідуальна якість, яка виникає на рівні суспільства завдяки взаємодії індивідів.

Суспільно-економічна формація – конкретно-історичний тип суспільства, обумовлений певним способом виробництва та формою виробничих відносин.

Традиції – елементи соціокультурної спадщини, які передаються з покоління в покоління.

Установка – психічне явище, в якому віддзеркалюються внутрішні потреби людини, які взаємодіють з соціальною дійсністю, сама ця дійсність, яка надає людині засоби для задоволення її потреб, уявлення про рівновагу між потребами і дійсністю та мету діяльності людини.

Ціннісні орієнтації – соціальні цінності, які поділяються особою, виступають метою життя і основними засобами їх досягнення і тому набувають функції найважливіших регуляторів соціальної поведінки індивідів.

7.3. Рекомендована література

Основна:

1. "Все про соціальну роботу". Навчальний енциклопедичний-словник довідник. за ред Пічі В.М.. Львів: Новий світ. 2019. 618 с.
2. Вступ до соціальної роботи: навчальний посібник для студентів ВНЗ. За ред. Т.В.Семигіної, І.І.Миговича. К.: Академвидав, 2005. 304 с.
3. Гах Й. М. Етика ділового спілкування : навч. посібник. К. : Центр навч. літератури, 2005. 160 с.
4. Герасимчук А. А. Етика та етикет. К. : ЄУ. 2006. 350 с.
5. Герчанівська П. Е. Культура управління : навч. посібник. К. : ІВЦ Видавництво "Політехніка", 2005. 152 с.
6. Євдокимова В. В. Міжкультурна комунікація у соціальній роботі: навчально-методичний посібник. К.: Університет «Україна». 2018. 191 с.
7. Зусін В. Я. Етика та етикет ділового спілкування : навч. посібник. – 2-е вид., перероб. і доп. К. : Центр навч. літератури, 2005. 224 с.
8. Іванова І. Б., Базиленко А. К., Дика В. А. Практична підготовка студентів спеціальності «Соціальна робота»: навч-метод. посіб. К.: Університет «Україна», 2017. 72 с.
9. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Педагогічні технології інклюзивного навчання. Серія «Інклюзивна освіта». Вид-во Ранок. 2018. 160 с.
10. Лукашевич М. П., Туленков М. В. Менеджмент соціальної роботи: Теорія і практика: Навч. посіб.К.: Каравела, 2018. 296 с.
11. Мельник, Л.Г. Основи стійкого розвитку [Текст] : посібник / Л.Г. Мельник. - Суми : Університетська книга, 2006. - 383 с.

12. Міщик Л.І. Соціальна педагогіка: Навч. посібник. К.: ІЗМН, 1997. 140 с.
13. М. Козак, Т. Климус. Питання неповносправності у соціальній роботі: Навчальний посібник для студентів спеціальності “Соціальна робота” вищих навчальних закладів. Львів: Видавництво «Новий Світ- 2000», 2019. 168 с.
14. Палеха Ю. І. Етика ділових відносин : навч. посібник. К. : Кондор, 2008. 356 с.
15. Романовський О. Г. Ділова етика : навч. посібник. Харків : НТУ “ХПІ”, 2006. 364 с.
16. Сердюк О. Д. Теорія та практика менеджменту : навч. посібник. К. : Професіонал, 2004. 432 с.
17. Статінова Н. П. Етика бізнесу : навч. посібник. К. : КНТЕУ, 2001. 280 с.
18. Стоян Т. А. Діловий етикет: моральні цінності і культура поведінки бізнесмена : навч. посібник. К. : Центр навч. літератури, 2004. 232 с.
19. Таранченко О. М., Найда Ю. М. Диференційоване викладання в інклюзивному навчальному закладі: навчальний курс та методичний посібник. За заг. Редакцією Колупаєвої А. А.. Київ.: Видавнича група «А.С.К», 2012. 124 с.
20. Чайка Г. Л. Культура ділового спілкування менеджера : навч. посібник. К.: Знання, 2005. 442 с.
21. Шевців З. М. Основи інклюзивної педагогіки: підручник. Видання 2-ге, виправлене, доповнене. Львів: «Новий світ – 2000», 2019. - 264 с.
22. Хміль Ф. І. Ділове спілкування : навч. Посібник. К. : Академвидав, 2004. 280 с.

Допоміжна:

1. Актуальні проблеми теорії та практики соціальної роботи на межі тисячоліть. К.: УДЦССМ, 2001. 344 с.
2. Йонас Ганс Принцип відповідальності. У пошуках етики для технологічної цивілізації / пер. з нім. К. : Лібра, 2001. 400 с.
3. Кубрак О. В. Етика ділового та повсякденного спілкування : навч. посібник. – Суми : ВДТ “Університетська книга”, 2002. 288 с.
4. Малахов В. Г. Етика : курс лекцій. К. : Либідь, 2000. 304 с.
5. Робота з клієнтами соціальних служб. За ред. З.Г.Зайцевої. К., 1994. 127с.

7.4. Інформаційні ресурси

(нормативна база, джерела Інтернет, адреси бібліотек тощо)

1. Глобальний договір ООН. URL: <http://www.globalcompact.org.ua/ua/about/what>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського НАПН України. URL: <http://www.dnpb.gov.ua/>
3. Електронна бібліотека НАПН України/ URL: <http://lib.iitta.gov.ua/view/divisions/>
4. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Бібліотека Шяуляйського університету. Литва. URL: <http://www.socialwelfare.su.lt/>

Сайти видань

1. Демографія та соціальна економіка. URL: http://dse.org.ua/index_ua.html
2. Міжнародний науковий журнал «**Social Welfare Interdisciplinary Approach**» («*Соціальне благополуччя: міждисциплінарний підхід*»). URL: <http://www.socialwelfare.su.lt>
3. Український соціологічний журнал. URL: <http://www.sau.kiev.ua/magazine.html>

Ресурси відкритого доступу:

Видавництво	Продукти
Google Scholar	інформаційно-пошукова система, орієнтована на пошук наукової літератури за різними галузями знань та за різними джерелами, включаючи рецензовані статті, дисертації, книги, реферати і звіти, що опубліковані видавництвами наукової літератури, професійними асоціаціями, вищими навчальними закладами та іншими науковими організаціями; модифікація Google.
Google Book Search	світова електронна бібліотека книг.
Scirus	науково-орієнтована пошукова система. Здійснює пошук у понад 450 млн. наукових спеціалізованих веб-сторінок (латиницею), які містять наукові, навчальні, технічні і медичні дані (найновіші звіти, рецензовані статті, патенти, препринти і журнали).
DOAJ	Directory of Open Access Journals - близько 3 тис. повнотекстових рецензованих наукових журналів (близько 200 тисяч статей) з усіх галузей знань та різними мовами.
arXiv	найпопулярніший відкритий архів наукових публікацій. Містить понад 500 тисяч статей з фізики, математики, комп'ютерних наук та біології
New Jour	пошукова система електронних публікацій, доступних в Інтернеті; за підтримки Georgetown University
PubList.com	пошукова система по 150 тис. електронних і друкованих журналів з багатьох областей знань.

8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Форми занять	Наявне матеріально-технічне забезпечення	Необхідне ¹ матеріально-технічне забезпечення
Лекція	власний або кафедральний ноутбук	проектор, інтерактивна дошка, фломастери до неї, приміщення з доступом до Інтернету
Практичне заняття		приміщення комп'ютерного класу

Політика навчального курсу

Навчальна дисципліна «Деонтологія» є обов'язковою для студентів, які здобувають ступінь вищої освіти бакалавр спеціальності

231 Соціальна робота.

Студент зобов'язаний в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками та компетентностями з дисципліни «Деонтологія».

Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації (наприклад, окрім випадків дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття);
- списування під час модульного контролю знань заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів);
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку коледжу, бути толерантними,

доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, пацієнтами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
 - усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх заняттях, підсумковому модульному контролю є обов'язковим з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважної причини).

Політика дедлайну та відпрацювання здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання та консультацій (окрім випадків з поважної причини);
- відпрацювання пропущених занять з поважної причини відбувається у будь-який час, зручний для викладача, у т. ч. згідно з графіком відпрацювання та консультацій;
- роботи, які здає студент з порушенням терміну без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від максимальної, наприклад тематична індивідуальна робота);
- перескладання підсумкового модуля з метою підвищення оцінки не допускається, окрім ситуацій, передбачених Положенням про диплом державного зразка з відзнакою, чи невиконання програми дисципліни або неявки на підсумковий модульний контроль з поважної причини.

Порядок відпрацювання пропущених занять

Згідно з Положенням про порядок відпрацювання студентами пропущених занять та незадовільних оцінок» при кредитно-трансферній системі організації освітнього процесу в Карпатському інституті підприємництва:

- Пропуск з практичного заняття є з поважної (хвороба, участь у заходах спортивно- масового та культурно-просвітницького характеру, відрядження на олімпіаду або наукову студентську конференцію) та без поважної причини. Засвоєння пропущеної теми з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового модульного контролю.
- Пропуск без поважної причини відпрацьовується студентом через співбесіду, виконання практичних завдань або презентацію пропущеної теми згідно з графіком консультацій та відпрацювання пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять проводиться з відміткою на бланку дозволу. Дозвіл на відпрацювання пропущених занять з неповажних причин дійсний протягом календарного місяця.
- У випадку, коли студент не встигає відпрацювати пропущені з поважної причини заняття до початку підсумкового контролю, він відпрацьовує їх і допускається до підсумкового модульного контролю за спеціальним дозволом завідувача відділення.
- При виникненні академічної заборгованості з будь-яких причин, 60% і більше від загальної кількості аудиторних годин з дисципліни (студент отримав 70-119 балів), студент отримує незадовільну оцінку з можливістю

повторного перескладання дисципліни.

- При виникненні академічної заборгованості з будь-яких причин, яка перевищує 65% від загальної кількості аудиторних годин з дисципліни (студент отримав 1-69 балів), студент отримує незадовільну оцінку з обов'язковим повторним вивченням дисципліни.
